

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 491/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. júna 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ludmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v mene ktorej koná advokát [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 359/2015 z 24. septembra 2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 9 Co 114/2015-146 z 19. marca 2015 a uznesením Okresného súdu Michalovce č. k. 11 C 225/2014-125 z 8. januára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. decembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 359/2015 z 24. septembra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“) v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 114/2015-146 z 19. marca 2015 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) a uznesením Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) č. k. 11 C 225/2014-125 z 8. januára 2015 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že v právnej veci navrhovateľa [REDAKOVANÉ] proti sťažovateľovi ako odporcovi vedenej okresným súdom pod sp. zn. 11 C 225/2014 bolo vydané uznesenie okresného súdu, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie, ktorým sa sťažovateľovi zakázalo nakladať s nehnuteľnosťami, resp. spoluvlastníckymi podielmi v jeho vlastníctve.

Sťažovateľ proti tomuto uzneseniu podal odvolanie. Krajský súd uznesením odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu v celom rozsahu potvrdil.

Následne sťažovateľ podal v predmetnej veci aj dovolanie, ktoré bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietnuté. Sťažovateľ uvádza, že uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 3. novembra 2015.

Podľa sťažovateľa je právomoc ústavného súdu daná tým, že napadnutými uzneseniami všeobecných súdov došlo k porušeniu jeho základných práv zaručených ústavou, ako aj práv vyplývajúcich z dohovoru.

Sťažovateľ uvádza, že si je vedomý možnosti podať návrh na zrušenie predbežného opatrenia podľa § 77 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), tento ale v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nepovažuje za účinný prostriedok nápravy. Následne dodáva, že „v zmysle citovaného ustanovenia súd zruší predbežné opatrenie, ak pominú dôvody, pre ktoré bolo nariadené. Uvedené ustanovenie

ako podmienku zrušenia predbežného opatrenia definuje odpadnutie dôvodov, pre ktoré bolo nariadené - v danom prípade podľa názoru sťažovateľa nemožno uvažovať o pominutí dôvodov, keďže tieto nikdy neexistovali a predbežné opatrenie bolo nariadené bez splnenia zákonných predpokladov (viď nižšie); okrem toho od vydania predbežného opatrenia nedošlo ku žiadnej zmene skutkových okolností. Z uvedených dôvodov nie je dané oprávnenie súdu na zrušenie inkriminovaného predbežného opatrenia, pretože súd môže predbežné opatrenie zrušiť iba v prípade pominutia dôvodov, pre ktoré bolo nariadené.“

Sťažovateľ zastáva názor, že podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa za účinný prostriedok nápravy považuje taký, ktorý je *inter alia* spôsobilý dať rozumnú nádej na úspech. Možnosť byť úspešným pri využití konkrétneho prostriedku nápravy sa podľa sťažovateľa tiež odvíja od postavenia orgánu, ktorý rozhoduje o prostriedku nápravy. Uvádza, že v tomto konkrétnom prípade by mal o návrhu na zrušenie predbežného opatrenia rozhodovať ten istý súd, ktorý predbežné opatrenie nariadil. Takáto autoremedúra zakladá podľa neho rozumnú obavu, že sťažovateľ nebude vo veci úspešný. Sťažovateľ je toho názoru, že súčasťou inštitútu „*účinný právny prostriedok nápravy*“ musí byť aj inštančný postup, t. j. „*o účinnom právnom prostriedku nápravy nemožno uvažovať tam, kde má napadnuté rozhodnutie znovu posudzovať orgán, ktorý ho sám vydal (t. j. v danom prípade nie len ten istý súd, ale aj súd v rovnakom obsadení)*“.

Pre prípad, že by ústavný súd považoval návrh na zrušenie predbežného opatrenia za účinný prostriedok nápravy, sťažovateľ argumentuje, že „*ak má k dispozícii viac prostriedkov nápravy, potom je podmienka vyčerpania všetkých účinných prostriedkov nápravy dodržaná aj vtedy, ak sťažovateľ vyčerpal iba ten prostriedok nápravy, ktorý možno rozumne považovať za účelný (Berberich c. Spolková republika Nemecko, rozhodnutie z roku 1974. sťažnosť č. 17)*“.

Podľa sťažovateľa by využitie tohto prostriedku nápravy predstavovalo neúnosné predlžovanie konania, ako aj vznik ďalších nákladov konania, pričom všeobecné súdy by sa duplicitne zaoberali tou istou vecou, o ktorej už v rámci využitia zákonom stanovených inštančných postupov raz rozhodovali.

Podľa názoru sťažovateľa došlo postupom všeobecných súdov k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Porušenie svojich ústavných práv sťažovateľ vidí v tom, že voči rozhodnutiu krajského súdu ako súdu odvolacieho podal tzv. neúplné (blanko) dovolanie.

Okresný súd ho v rozpore s § 241 ods. 3 a 4 OSP nevyzval na doplnenie neúplného dovolania (uviedenie dovolacích dôvodov, rozsah napadnutého rozhodnutia a návrhy na doplnenie dokazovania), čo viedlo k tomu, že dovolanie bolo najvyšším súdom odmietnuté z dôvodu neprípustnosti. Rovnako tento nesprávny procesný postup okresného súdu nenapravil podľa sťažovateľa ani dovolací súd.

Sťažovateľ zastáva názor, že nedodržaním postupu podľa § 241 ods. 3 a 4 OSP neboli splnené procesné podmienky na predloženie neúplného dovolania dovolaciemu súdu, keďže predpokladom na predloženie dovolania na rozhodnutie dovolaciemu súdu je výzva na doplnenie alebo opravu neúplného dovolania v určenej lehote a márne uplynutie lehoty určenej na opravu, príp. doplnenie dovolania. Za týchto okolností nebol podľa sťažovateľa najvyšší súd oprávnený o tomto neúplnom dovolaní rozhodovať, ale pochybenie okresného súdu mal sám odstrániť analogickým použitím § 211 OSP.

Sťažovateľ je toho názoru, že postupom, ktorý je v zrejmom rozpore s Občianskym súdnym poriadkom, bolo zasiahnuté do jeho práva na súdnu ochranu, pretože bol ukrátený o možnosť svoje dovolanie náležite odôvodniť a uplatniť dovolacie dôvody, a tým o možnosť nechať preskúmať „*prvo a druhoінстанčné*“ rozhodnutie.

Podľa sťažovateľa nič nemení tom, že dovolací súd preskúmal podmienky prípustnosti dovolania a konštatoval, že dovolanie nie je prípustné. Je toho názoru, že bez toho, aby najvyšší súd poznal dovolacie dôvody, ktoré chcel sťažovateľ uplatniť, nemohlo dôjsť k riadnemu preskúmania prípustnosti dovolania, pretože sťažovateľovi bolo znemožnené právo argumentovať proti postupu a rozhodnutiam súdov nižšieho stupňa.

Tiež podotýka, že uvedený nezákonný postup okresného súdu (ktorého povinnosťou bolo vyzvať sťažovateľa na doplnenie dovolania, pozn. sťažovateľa) vyplýva zo spisu a najvyššiemu súdu nič nebránilo v tom, aby požiadal sťažovateľa o doplnenie dôvodov dovolania.

Vzhľadom na už uvedené skutočnosti a právne dôvody sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a po prerokovaní veci rozhodol týmto nálezhom:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], so sídlom [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 24. septembra 2015, č. k. 6 Cdo 359/2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 19. marca 2015, č. k. 9 Co/114/2015-146 a uznesením Okresného súdu Michalovce zo dňa 8. januára 2015 č. k. 11 C/225/2014-125 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 24. septembra 2015, č. k. 6 Cdo 359/2015 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia na účet [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní uznesením odmietnuť bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu v spojení s uznesením krajského súdu a uznesením okresného súdu. Porušenie svojich ústavných práv sťažovateľ vidí v tom, že voči rozhodnutiu krajského súdu podal tzv. neúplné (blanko) dovolanie, pričom okresný súd ho v rozpore s § 241 ods. 3 a 4 OSP nevyzval na doplnenie tohto neúplného dovolania a tento nesprávny procesný postup okresného súdu podľa sťažovateľa nenapravil ani najvyšší súd dovolací súd, čoho dôsledkom bolo, že jeho dovolanie bolo najvyšším súdom odmietnuté z dôvodu neprípustnosti.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú

odlišnosť a prípadné porušenie týchto práv je potrebné posudzovať spoločne (II. ÚS 71/97, III. ÚS 470/2010, IV. ÚS 438/2010, IV. ÚS 195/07).

1. K namietanému porušeniu označených základných práv uznesením okresného súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o základných právach alebo slobodách alebo ľudských právach a základných slobodách vyplývajúcich z medzinárodných dohovorov je podmienená princípom subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmto právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy). Právomoc ústavného súdu preto nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (IV. ÚS 236/07, II. ÚS 523/2014). Každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, preto musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (napr. II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04, II. ÚS 372/08).

Z uvedeného teda vyplýva, že pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označených práv alebo slobôd oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu bol prípustný riadny opravný prostriedok – odvolanie. Právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa vo vzťahu k okresnému súdu mal preto krajský súd v rámci odvolacieho konania, týmto je teda vylúčená právomoc ústavného súdu. Sťažovateľ právo podať odvolanie proti napadnutému uzneseniu okresného súdu využil a krajský súd o ňom riadne rozhodol.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu označených základných práv uznesením krajského súdu

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou zastáva právny názor, podľa ktorého v prípadoch, ak sťažovateľ uplatní mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietne ako neprípustný, je lehota na podanie sťažnosti ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (napr. IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, I. ÚS 276/2010). Uvedené však platí, len vtedy, ak je sťažnosť uplatnená na ústavnom súde do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo dovolanie ako neprípustné odmietnuté.

Aplikujúc uvedený právny názor na prerokúvanú vec, sťažovateľ podal sťažnosť proti uzneseniu krajského súdu včas.

Sťažovateľ v petite sťažnosti namieta porušenie označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru aj uznesením krajského súdu, ktorým krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu, ktorým okresný súd nariadil predbežné opatrenie spočívajúce v tom, že sa sťažovateľovi zakázal nakladať s nehnuteľnosťami, resp. spoluvlastníckymi podielmi v jeho vlastníctve.

Ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že posúdenie podmienok na nariadenie predbežného opatrenia je vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) ústavný súd v zásade nie je oprávnený zasahovať do rozhodnutí o predbežných opatreniach, keďže nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov, o to viac, že ide o rozhodnutia, ktoré do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným spôsobom (IV. ÚS 82/09). Ústavný súd posudzuje problematiku predbežných opatrení zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o predbežných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (napr. II. ÚS 666/2014).

Sťažovateľ napriek tomu, že sťažnosť predložil ústavnému súdu prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu, v odôvodnení svojej sťažnosti neuvádza žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné usudzovať, že napadnuté uznesenie krajského súdu je postihnuté takými nedostatkami, ktoré by odôvodňovali záver o porušení ním označeného základného práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd pripomína, že nevyhnutnou podmienkou konania ústavného súdu o individuálnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy je vznesenie relevantných námietok zo strany sťažovateľa spočívajúcich v uvedení skutočností svedčiacich o porušení jeho základných práv alebo slobôd rozhodnutím, opatrením, procesným postupom, príp. inou aktivitou alebo nečinnosťou konkrétneho orgánu verejnej moci (orgánu štátnej správy, územnej alebo záujmovej samosprávy, súdu atď.).

Keďže vznesenie takýchto námietok podľa názoru ústavného súdu podanie sťažovateľa neobsahuje, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ nepreukázal existenciu príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením

označeného základného práva podľa ústavy, resp. práva podľa dohovoru, preto už z tohto samotného faktu možno vyvodit' záver o zjavnej neopodstatnenosti jeho s'ťažnosti.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde jednou z možností, pre ktoré môže ústavný súd odmietnuť s'ťažnosť s'ťažovateľa, je aj jej zjavná neopodstatnenosť. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú s'ťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil s'ťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú s'ťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a s'ťažovateľom označeným základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí tejto časti s'ťažnosti na ďalšie konanie.

Na základe uvedeného ústavný súd odmietol v tejto časti s'ťažnosť s'ťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

3. K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu

Článok 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je prvotným východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany zaručenej ústavou v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy).

Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania. Zmyslom tohto základného práva je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúca povinnosť súdu konať vo veci. K jeho porušeniu by mohlo dôjsť v tom prípade, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (IV. ÚS 103/2014).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi poskytuje v dovolacom konaní, t. j. v konaní, v ktorom sa na základe mimoriadneho opravného prostriedku domáha ochrany pred dovolacím súdom z dôvodov, ktoré výslovne upravuje procesné právo (II. ÚS 249/05). Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom na poskytnutie ochrany v mimoriadnom opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom sa preukáže existencia dôvodu na poskytnutie súdnej ochrany v takom konaní. Poskytnutie takej ochrany však neznamená len úspech v mimoriadnom opravnom konaní, ale každé rozhodnutie, ktoré odpovedá na obsah dovolania ústavne súladným spôsobom v rozsahu upravenom zákonom (čl. 46 ods. 4 ústavy).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu z dôvodu, že najvyšší súd podľa sťažovateľa nenapravil nesprávny procesný postup okresného súdu, ktorý ho nevyzval podľa § 241 ods. 3 a 4 OSP na doplnenie neúplného dovolania proti uzneseniu krajského súdu. Práve naopak, najvyšší súd jeho dovolanie odmietol z dôvodu neprípustnosti.

Sťažovateľ k sťažnosti pripojil aj kópiu dovolania, ktoré podal proti uzneseniu krajského súdu. Z tejto pripojenej kópie dovolania vyplýva, že sťažovateľ dovolanie predložil prostredníctvom svojho právneho zástupcu, ktorým bez akéhokoľvek odôvodnenia najvyššiemu súd ako súdu dovolaciemu navrhol, aby uznesenie krajského súdu zmenil tak, že potvrdzujúce uznesenie okresného súdu zruší a vec vráti na ďalšie konanie.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Úlohou ústavného súdu teda nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné zase uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie sťažovateľa smerovalo k takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, a preto ho bolo potrebné odmietnuť. Najvyšší súd uviedol, že „*dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a 239 O. s. p.*

Prípustnosť dovolania podľa § 239 O. s. p. v predmetnej veci neprichádza do úvahy. V zmysle odseku 3 tohto ustanovenia je prípustnosť dovolania vylúčená, ak ide o uznesenie o predbežnom opatrení.“

Najvyšší súd ako dovolací súd preskúmal prípustnosť dovolania aj podľa § 237 ods. 1 OSP napriek tomu, že sťažovateľ porušenie tohto ustanovenia vo svojom dovolaní nenamietal. K tomu ďalej uvádza, že *„podľa tohto ustanovenia dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, d účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát“*. Nezistil však existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení.

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd *„dovolanie odporcu ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p.) bez toho, aby sa mohol zaoberať hodnotením skutkových a právnych záverov nižších súdov“*.

Ako z už uvedeného vyplýva, najvyšší súd v prvom rade skúmal, či proti uzneseniu krajského súdu je vôbec dovolanie prípustné. Zistil pritom, že prípustnosť dovolania sťažovateľa nemožno vyvodiť z § 239 ods. 1 a 2 OSP, pretože podľa § 239 ods. 3 OSP ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide, okrem iného, o uznesenie o predbežnom opatrení. Následne najvyšší súd skúmal tiež existenciu niektorej z procesných väd podľa § 237 OSP, pričom konštatoval, že ani existenciu žiadnej z uvedených procesných väd nezistil.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je zrejmé, že najvyšší súd neodmietol dovolanie sťažovateľa pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, ale z dôvodu, že proti uzneseniu o predbežnom opatrení dovolanie nie je prípustné.

Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd v predmetnej veci postupoval v súlade so zákonom a odmietnutie dovolania sťažovateľa ako neprípustné odôvodnil primeraným

spôsobom, pričom tento jeho záver nemožno považovať ani za arbitrárny. Spôsob, akým interpretoval a aplikoval v uznesení uvedené ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, možno považovať za ústavne udržateľný. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu, t. j. taký postup, ktorý by nemal oporu v zákone.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97).

K námietke sťažovateľa, že nebol vyzvaný na doplnenie dovolania, ústavný súd uvádza, že nie je úlohou najvyššieho súdu odstraňovať nedostatky podaného dovolania. Okrem toho sťažovateľ napriek tomu, že dovolanie podával prostredníctvom svojho právneho zástupcu, neuviedol, na ktorom zákonnom dôvode založil svoje dovolanie.

Ústavný súd vo svojej judikatúre už viackrát zdôraznil, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhoví, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom (napr. IV. ÚS 340/04, II. ÚS 519/2012, II. ÚS 140/2013). Podľa názoru ústavného súdu je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony a ak tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd zastáva dospel k záveru, že medzi namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením najvyššieho súdu nezistil žiadnu príčinnú súvislosť, ktorá by mala za následok porušenie sťažovateľom označených práv, a preto aj v tejto časti sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami obsiahnutými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2016